

Dr. Karol Grossmann – avtor prvih slovenskih filmskih zapisov

Odhod od maše v Ljutomeru (1905)

Sejem v Ljutomeru (1905)

Na domačem vrtu (1906)

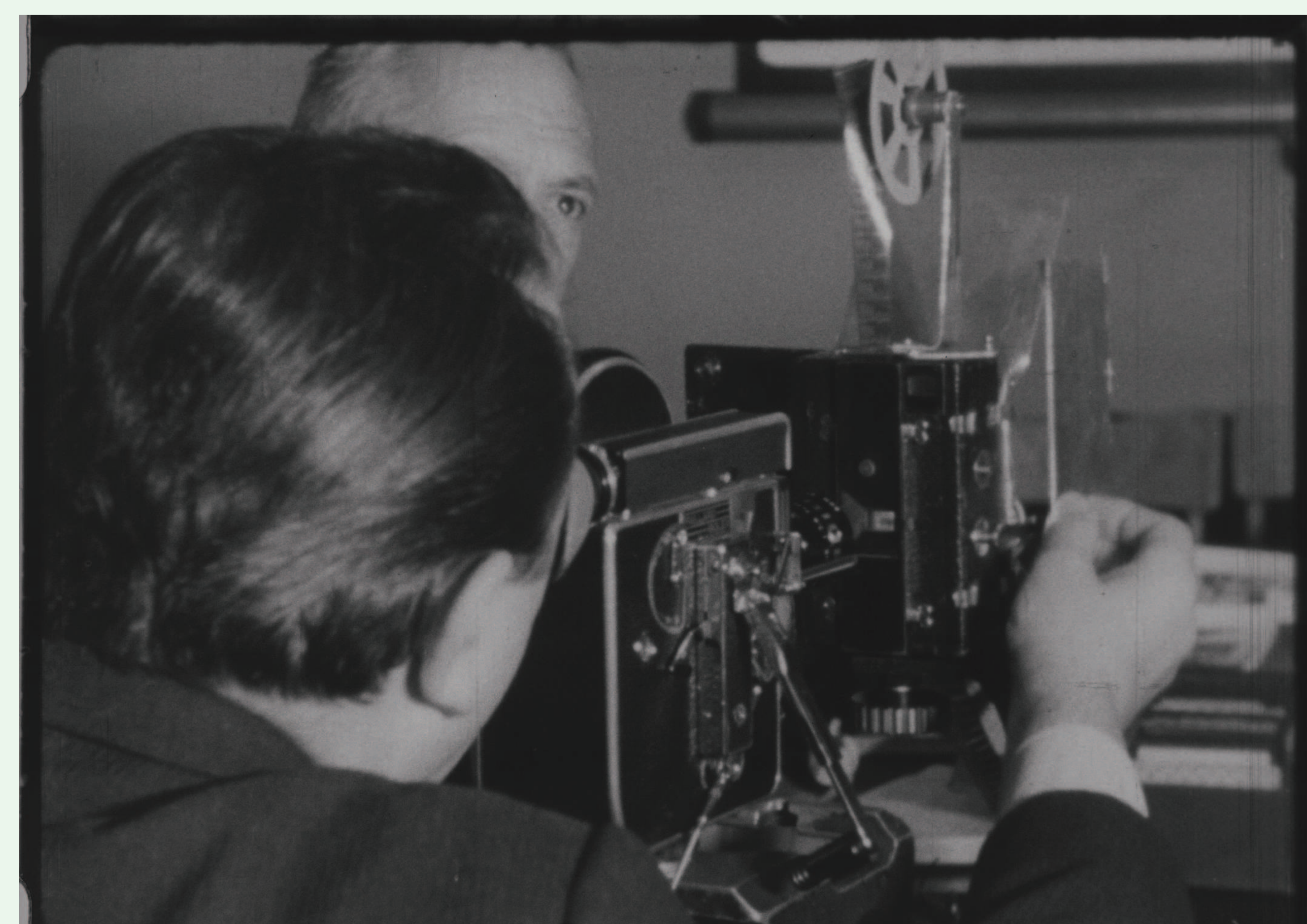
Karol Grossman z ženo in otroki na domačem vrtu (SI AS 1201/216)

Odhod od maše v Ljutomeru (SI AS 1086/237)

Sejem v Ljutomeru (SI AS 1086/1230)

Prenos Grossmannovih filmskih posnetkov na 16 mm filmski trak (SI AS 1086/1461)

Odvetnik in ugleden ljutomerski meščan Karol Grossmann (1864–1929) je življenje okoli sebe rad »ohranjal« s fotografiranjem, šel pa je še korak dlje in se preizkusil v snemanju »živih slik«. V pionirskem obdobju filmskega ustvarjanja, ko so raziskovali tehnične možnosti filmskega snemanja, se je Grossmann odločil za nakup kamere nemškega proizvajalca Heinricha Ernemann. Kamera Ernemann-Kino za ozki trak širine 17,5 mm s sredinsko perforacijo je združevala kamero in projektor, a tak format kasneje ni bil standardiziran.

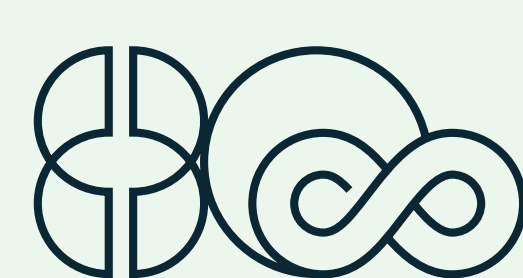
Z njo je posnel tri kratke, a za Slovence dragocene filmske zapise: *Odhod od maše v Ljutomeru*, *Sejem v Ljutomeru* in *Na domačem vrtu*. Prva dva imata predvsem dokumentarni značaj, tretji pa z utrinki iz družinskega življenja že nekoliko izstopa. Znano je, da je Grossmann tako svoje posnetke kot kupljene filme predvajal v ožjem krogu družine in prijateljev.

Njegovi filmski posnetki bi morda celo utonili v pozabo, če jih ne bi leta 1951 odkril France Brenk, profesor na Akademiji za igralsko umetnost v Ljubljani. Skupina

članov Kino kluba Unikal filma pod vodstvom Marjana Cilarja pa se je v letih 1967–1968 lotila drznega podviga z namenom, da obvarujejo dragocene posnetke in omogočijo njihovo predvajanje javnosti.

Ker Grossmannova kamera ni bila ohranjena, so s pomočjo izposojene in prirejene 17,5 mm Ernemannove kamere ter z veliko znanja, izkušenj in potrpežljivosti izvedli prenos ohranjenih izvirnih filmskih posnetkov na 16 mm trak. Postopek so zabeležili s kamero in izdelali film z naslovom *Prvi metri slovenskega filma* (1969).

Arhiv Republike Slovenije je ob stoletnici slovenskega filma leta 2005 poskrbel za digitizacijo in digitalno obnovo vseh treh filmov, kar je bil tudi prvi primer digitizacije in digitalnega restavriranja filmskega arhivskega gradiva pri nas. Zahtevni postopek so izvedli v studiu Alpha&Omega v Münchnu, v Parizu pa so digitalno matrico kopirali na filmski trak in izdelali dve 35 mm filmski kopiji, s čimer je poskrbljeno za ohranitev prvih slovenskih filmskih zapisov.

80 let
Arhiv Republike
Slovenije

OD FILMA
DO ARHIVA

